

Geachte heer, mevrouw,

Het Ctgb heeft, vooruitlopend op besluitvorming op de aanvragen voor (her)beoordeling van glyfosaathoudende middelen, twee principebesluiten genomen die gelden als uitgangspunt voor de (her)beoordeling van alle renewalaanvragen en nieuwe aanvragen van glyfosaathoudende middelen.

Middels deze brief informeren wij u als aanvrager met een lopende aanvraag voor een middel op basis van glyfosaat over deze besluiten. Afhankelijk van de aangevraagde GAP zijn deze besluiten meer of minder van toepassing op uw aanvraag. Over de voortgang van uw eigen aanvraag zult u zoals gebruikelijk via de betreffende projectleider worden geïnformeerd. Wanneer u na lezing van deze brief nog vragen heeft kunt u uiteraard altijd contact met hem/haar opnemen.

De Collegebesluiten betreffen de lijn die bij de (her)beoordeling gevolgd gaat worden met betrekking tot (1) normoverschrijdingen van glyfosaat in oppervlaktewater, dat bestemd is voor de bereiding van drinkwater en (2) vooroogsttoepassingen van glyfosaat.

Glyfosaat in oppervlaktewater dat bestemd is voor de bereiding van drinkwater

Een onderdeel van de (her)beoordeling die het Ctgb momenteel uitvoert is de toetsing aan de drinkwaternorm¹. Uit monitoringsdata over reeksen van jaren is gebleken dat in het stroomgebied van de Maas op diverse meetpunten in de nabijheid van drinkwaterinnamepunten concentraties glyfosaat gevonden worden boven de drinkwaternorm. De norm wordt al bij binnenkomst van de Maas in Nederland overschreden, maar het Nederlands gebruik draagt eveneens bij aan de normoverschrijdingen verderop in het stroomgebied. De mate van overschrijding neemt stroomafwaarts weliswaar af, maar de toetsconcentratie blijft boven de drinkwaternorm. Sinds enkele jaren is een trend zichtbaar van afname van de piekconcentraties waardoor de 90-percentielwaarde steeds dichterbij de drinkwaternorm komt.

Het Ctgb heeft naar aanleiding van de voortdurende normoverschrijdingen op enkele innamepunten aanvullende gegevens van aanvragers opgevraagd en beoordeeld, evenals overige publiekelijk beschikbare informatie, overige monitoringsgegevens en data over effecten van reeds genomen maatregelen ter beperking van de normoverschrijdingen. Tot deze laatste maatregelen behoort ook het verbod (vanaf 1 november 2017) op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de land- en tuinbouw². De uitgevoerde analyses hebben aangetoond dat het gebruik op gesloten en half-open verhardingen in Nederland de grootste bijdrage levert aan de geconstateerde overschrijdingen.

Het Ctgb verleent geen toelating *'als na toepassing van het gewasbeschermingsmiddel bij de voorgestelde gebruiksvoorwaarden, in het oppervlaktewater een concentratie van de werkzame stof of van relevante metabolieten, afbraak- of reactieproducten verwacht kan worden die wanneer het oppervlaktewater in of van het gebied waarvoor de toepassing wordt beoogd, bestemd is voor de winning van drinkwater, de concentraties overschrijdt boven welke de naleving van de kwaliteitseisen voor drinkwater in het gedrang komt, zoals vastgesteld overeenkomstig Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad.'* Dit is vastgelegd in artikel 2.5.1.3 van Richtlijn 546/2011, de "Uniforme Beginselen" voor uitvoering van Verordening 1107/2009.

¹ Conform de Evaluation Manual, Chapter 6 Fate and behaviour NL part; versie 2.4., maart 2019

² Per 1 november 2017 is het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw verboden. Er gelden enkele uitzonderingen. Per 31 maart 2016 was het al verboden voor professionele gebruikers om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken op een verhard oppervlak buiten de land- en tuinbouw. (artikel 27b lid 1 Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden).

Het Ctgb zal daarom een gebiedsbeperkende maatregel gaan stellen voor het Maasstroomgebied. Door een volledig verbod voor het stroomgebied van de Maas voor de toepassing op alle gesloten en half-open verhardingen wordt voorkomen dat Nederlands gebruik bijdraagt aan de normoverschrijdingen waardoor deze naar verwachting verder zullen dalen. Bij de emissie naar het oppervlaktewater kan geen onderscheid gemaakt kan worden tussen professioneel en niet-professioneel gebruik. Daarom zullen de toepassingen op gesloten en half-open verhardingen in het Maasstroomgebied zowel voor professionele als ook voor particuliere gebruikers niet worden toegelaten. Omdat geen toelating voor deze toepassingen wordt gegeven, betekent het automatisch dat glyfosaatbevattende middelen ook niet meer kunnen worden toegepast voor de uitzonderingen zoals genoemd in de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Rgb, art. 8.1-8.3).

Voorogsttoepassingen van glyfosaat

Op grond van EU-uitvoeringsverordening 2017/2324 (tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof glyfosaat) zijn alleen herbicidetoepassingen van glyfosaat toelaatbaar.

Na Op basis van advies van de NVWA concludeert het Ctgb dat een aantal volveldstoepassingen vlak voor de oogst wordt gebruikt voor een versnelde uniforme afrijping van het gewas. Het Ctgb concludeert dat de volveldstoepassing wordt ingezet als groeiregulator (om afrijping van het gewas te bevorderen) en daarmee niet als een herbicidetoepassing. Dergelijke toepassingen zijn in strijd met de EU-uitvoeringsverordening en het College acht dit type toepassingen dan ook niet meer toelaatbaar. De overweging daarbij is dat het bij een goede teeltpraktijk niet meer nodig is om onkruiden kort vóór de oogst volvelds te bestrijden.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld om volveldstoepassingen vlak voor de oogst in volgroeide gewassen van:

- Granen (tarwe, gerst, rogge, haver, triticale en spelt, wintertarwe, wintergerst, zomertarwe, zomergerst);
- Droog te oogsten erwten en bonen;
- Peulvruchten;
- Lijnzaad, koolzaad en mosterd.

Pleksgewijze toepassing (maximaal 10% van het perceel) kort voor de oogst is wel te verdedigen als lokale onkruidbestrijding en vanuit dat oogpunt zijn er dus geen bezwaren tegen een toelating, mits uit de (her)beoordeling blijkt dat een dergelijke toepassing veilig is voor mens, dier en milieu.

Het Ctgb zal bij de beoordeling van uw aanvraag toetsen of dergelijke voorogsttoepassingen zijn aangevraagd. Als dat het geval is zal het College bovengenoemd besluit toepassen.

Wij hopen u met deze brief voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Dr. Ingrid Becks-Vermeer
Secretaris/Directeur

Commented [STP2] (1): Toelatingen op gesloten en halfopen verhardingen zijn pleksgewijs en moeten toegepast worden volgens het DOB. Heeft het Ctgb onderzocht hoe dit toch tot normoverschrijdingen kan leiden?

Commented [STP2] (2): 1. Is het Maasstroomgebied voldoende afgebakend en vastgelegd om zonder rechtstongelijkheid te kunnen handhaven hierop? Zo nee, dan is dit voorschrift niet handhaafbaar. 2. Los van het bovenstaande verhoogt deze aanpassing de handhavingslast van de NVWA.

Commented [STP2] (3): Beeld van de NVWA is dat er nu geen glyfosaaathoudende middelen door particulieren gebruikt mogen worden op gesloten en halfopen verhardingen. NVWA houdt geen toezicht op het gebruik door particulieren.

Commented [STP2] (4): Heeft het Ctgb onderzocht of er alternatieven beschikbaar zijn voor de uitzonderingsgebieden buiten de landbouw? Denk aan terreinen waarop open vuur of draaiende motoren niet zijn toegestaan in verband met veiligheidsrisico's?

Commented [STP2] (5): Aangepast zodat het beter bij het advies NVWA aansluit. NVWA heeft niet de conclusie getrokken dat het ingezet wordt als groeiregulator, alleen dat ze bijna altijd worden gebruikt voor een versnelde uniforme afrijping van het gewas.